

[0544]

61. *bidjûpe*

Gysbert Japicx brûkt it ôfslutende mulwurd fan *bidjûpe* twaris, to witten as *bedjoept* (Wurken 297⁶³⁰) en *bedjûpt* (Wurken 307⁹⁶⁸), beide kearen yn 'e bitsjutting fan 'tamtearre, pleage'. E. Epkema hat yn syn *Wb. op G.J.* (1824), s. 22 wiidweidich oer dat wurd skreaun. Nei myn bitinken moat it wol yn forbân stean mei âldfrysk *diupa*, dat yn 'e gearstalling *todiupa* yn it Iemsgoaer rjocht foun wurdt: 'huasa others lond todelt anda *todiupth* anda oppa then werff weith, sa is thi frethe bi thrim mercum' (= As immen in oar syn lân ôfgraeft en forleget en [de modder] op syn (eigen) hiem rydt, dan stiet dêr in fredejild fan 3 mark op), sj. W.J. Buma-W. Ebel, *Das Emsiger Recht*, Göttingen 1967, s. 196.

De gearstalling *bidjûpe* haw ik oant nou ta allinne mar fine kinnen yn J. ten Doornkaat Koolman, *Wb. der ostfriesischen Sprache I* (Norden 1879), s. 125 e.f. as *bedûpen* 'überevorteilen, verkürzen, betrügen' en yn Josef Müller, *Rheinisches Wörterbuch I* (Bern 1928), spj. 1569, dêr't *bedupen* 'einen untertauchen' neamd wurdt. Kilianen jowt ús it grounwurd *duypen* mei de Latynske omskriuwing: *Verticem capitis dimittere, suggredi, latenter proripere*, en de ôfliedingen *duypen*, *duyper*, *Homo submissus*, *submissee se gerens*, *prono capite spectans terram*, *obstipo capite defigens lumina terrae*, m.o.w. 'ien dy't mei de holle foardel rint, in ûnderdienich man > in sokses, moksis, olfert, omkoal'.

De grounbitsjutting fan *bidjûpt* sil 'deltreaun, yn 't ûnleech fierd' west hawwe en it wurd heart dan mei *djip*, *dippe*, *dope* en *dobbe* by de ydg. stamme **dheub-* 'djip' (J. Pokorny, *Idg. Etym. Wb.* 267).